

Programma 4 | Onderwijs

Programma 4 | Onderwijs

Doelstelling

Elk kind ontwikkelt zich optimaal.

Introductie op het programma en relevante trends en ontwikkelingen

Het is belangrijk dat vanuit elk dorp goed onderwijs bereikbaar is. Kwalitatief goed onderwijs is onontbeerlijk, want het is de basis voor een maatschappij waarin burgers verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen voor zichzelf en hun omgeving. De kwaliteit van het onderwijs heeft daarom een hogere prioriteit dan de nabijheid van een school. We bieden basisonderwijs aan in doelmatige schoolgebouwen. Wij zijn er voorstander van om, daar waar mogelijk, van onderop te komen tot kindcentra waarin zoveel mogelijk kindvoorzieningen (onderwijs en kinderopvang) zijn ondergebracht.

Elk kind heeft recht op onderwijs. Door de preventieve inzet van de leerplichtambtenaar zal het thuiszitten worden voorkomen. We zetten de samenwerking met RMC Regio Friese Wouden voort, om kinderen die dreigen uit te vallen vroegtijdig te signaleren en zo nodig te ondersteunen vanuit het gebiedsteam. Wanneer een kind niet in staat is om het onderwijs in de eigen gemeente te volgen, bestaat de mogelijkheid van leerlingenvervoer. Onderwijs moet kansen bieden aan alle kinderen en daarbij is ook een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt van belang.

Kaderstellende documenten

Ontwikkelagenda Inclusieve samenleving
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2015-2030

Thema Onderwijs

Doelstellingen

We bieden kinderen een goede startpositie voor het primair onderwijs

De gemeente Opsterland wil kinderen ondersteunen bij hun taal-, reken-, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. Kinderen krijgen hierdoor een grotere kans op een succesvolle levensloop-, school en arbeidsloopbanen. We doen dit op verschillende manieren:

- We ondersteunen ouders met behoefte aan opvoedingsondersteuning, zodat zij handvatten krijgen om hun kind in de thuisomgeving te stimuleren.
- We stimuleren ouders in onze gemeente om gebruik te maken van voorschoolse voorzieningen.
- We stimuleren ouders van geïndiceerde doelgroepkinderen om gebruik te maken van het VVE-aanbod.
- We voorzien samen met onze ketenpartners (JGZ, aanbieders van voorschoolse voorzieningen en educatie en het primair onderwijs) in passend aanbod voor jonge kinderen in onze gemeente.

We willen onderzoeken tot in welke mate het mogelijk is om het zorgaanbod in de voorschoolse periode te verbreden, waardoor meer kinderen dichtbij huis op een snelle en efficiënte manier ondersteuning kunnen krijgen.

Maatregelen

Wij herijken het VVE-beleid om een dekkend aanbod voor- en voorschoolse educatie te kunnen realiseren

De gemeente Opsterland heeft een wettelijke verplichting om te voorzien in een aanbod VVE (voor- en voorschoolse educatie) voor geïndiceerde doelgroepkinderen in de gemeente. Uit onderzoek blijkt dat deelname aan voorschoolse educatie in de voorschoolse fase een bewezen positief effect heeft op de ontwikkeling van jonge kinderen. Vooral kinderen uit achterstandssituaties profiteren van de positieve effecten op de cognitieve, taal en sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarnaast is er een positief effect op de gezondheid en het welbevinden van kinderen. We willen daarom zoveel mogelijk kinderen laten

deelnemen aan een kwalitatief hoogwaardig VVE-aanbod. We voorzien in een dekkend aanbod voor- en vroegschoolse educatie in zoveel mogelijk kernen en dorpen in onze gemeente.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Kwaliteit

In 2022 wordt in samenwerking met de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en het werkveld, uitvoering gegeven aan het in 2020 vastgestelde beleidskader en de bijbehorende uitvoeringsagenda. Doel is om zoveel mogelijk kinderen met een indicatie te laten profiteren van het VVE aanbod en de kwaliteit van VVE telkens te verbeteren.

Doelstellingen

We zorgen dat onderwijs bereikbaar is

Niet iedereen is in staat om zelfstandig naar de passende onderwijs instelling te reizen. Daar waar nodig faciliteren we de vervoersbehoefte. In 2022 vernieuwen wij het beleid leerlingenvervoer zodat deze op de nieuwe verordening en op de praktijk aansluit.

Maatregelen

We organiseren leerlingenvervoer voor leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Leerlingenvervoer is beschikbaar voor leerlingen die het speciaal (basis)onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs bezoeken. Samen met ouders, de leerling en zo nodig andere betrokkenen of deskundigen wordt bekeken welke vorm van vervoer passend is. Dit is situatieafhankelijk en wordt mede bepaald door de mogelijkheden van de leerling, de verbinding met het openbaar vervoer en de afstand tot de school.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Kwaliteit

Met ingang van het schooljaar 2022/2023 wordt een nieuwe verordening voor het leerlingenvervoer toegepast. Hierbij blijft de werkwijze dat de eigen mogelijkheden van leerlingen die het speciaal (basis)onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs bezoeken het uitgangspunt is. Vervolgens wordt bekeken wat eventueel aanvullend nodig is vanuit de gemeente. Het beheersen van de kosten voor het leerlingenvervoer blijft een aandachtspunt in 2022.

Doelstellingen

Wij dragen zorg voor veilige kinderopvanglocaties

Wij dragen zorg voor veilige kinderopvanglocaties en voeren toezicht en handhaving op kinderopvang uit. In 2022 herijken we het gemeentelijk beleid toezicht en handhaving op kinderopvang.

Maatregelen

Wij herijken het beleid toezicht en handhaving WKO

Handhaving van en toezicht op de wet kinderopvang is een van de gemeentelijke taken. Opsterland heeft hier in 2018 beleidsregels handhaving WKO opgesteld.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Startdatum: 07-07-2021

■ **Kwaliteit**

Omdat er ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in het landelijke beleid stellen we een nieuw gemeentelijk beleid handhaving en toezicht kinderopvang op.

Doelstellingen

Wij dringen laaggeletterdheid terug

De aanpak van laaggeletterdheid is een langdurige kwestie. De gemeente heeft een actieplan laaggeletterdheid opgesteld. In 2022 vindt een evaluatie plaats van het actieplan laaggeletterdheid.

Maatregelen

We voeren het actieplan laaggeletterdheid uit

In het actieplan laaggeletterdheid staat beschreven hoe er binnen Opsterland aan de doelstelling uit het aanvalsplan laaggeletterdheid gewerkt wordt. Dit gebeurt enerzijds door het vergroten van het bewustzijn over laaggeletterdheid en het beter kunnen signaleren. Anderzijds door laaggeletterden te motiveren om mee te doen aan het taalaanbod onder het motto 'Wat wil jij leren?' Hiervoor worden intern en extern bijeenkomsten georganiseerd voor mogelijke vindplaatsen van laaggeletterden. Daarbij wordt de kennis van ervaringsdeskundigen gebruikt om een beter beeld te krijgen van de doelgroep. Tevens wordt ingezet op individuele vragen van laaggeletterden.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Startdatum: 23-07-2018

■ **Kwaliteit**

In verband met Corona heeft het aanbod laaggeletterdheid in 2021 stil gelegen. Ook andere acties uit het actieplan laaggeletterdheid zijn niet opgepakt als gevolg van Corona. In 2021 is wel deelgenomen aan provinciale overleggen met betrekking tot laaggeletterdheid. Uitkomst daarvan is onder andere een subsidie die beschikbaar komt voor gemeenten, waarmee een eigen invulling gericht op de aanpak van laaggeletterdheid gerealiseerd kan worden. Hier willen we vanuit Opsterland graag gebruik van maken.

Doelstellingen

Wij voorkomen verzuim en voortijdig schoolverlaten

Het is belangrijk om verzuim en voortijdig schoolverlaten van jongeren in onze gemeente zo veel mogelijk te voorkomen. Dit met als uiteindelijk doel dat jongeren de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te laten bereiken. Het betreft hier jongeren tot 23 jaar.

Maatregelen

We werken samen met RMC Regio De Friese Wouden

Samenwerken in RMC-verband is een wettelijke taak waaraan we ook in 2022 invulling blijven geven. Jaarlijks wordt de gezamenlijke inzet vanuit de RMC- regio voor het volgende jaar beschreven in een actieplan.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Startdatum: 07-09-2021

Kwaliteit

In het regionale jaarverslag wordt beschreven wat de stand van zaken is op het gebied van verzuim en schoolverlaten. Daarnaast staat hierin hoe de uitvoering van het actieplan is verlopen. De gemeenteraad ontvangt in het tweede kwartaal het jaarverslag en het actieplan voor het komende jaar.

Doelstellingen

Wij zorgen ervoor dat elk kind toegang heeft tot een veilige speelplaats

De gemeente Opsterland wil dat ieder kind opgroeit in een veilige en leerzame omgeving waar het optimaal de kans krijgt zich te ontwikkelen. Om dit te bereiken is het van belang dat er voldoende veilige buitenspeelruimte beschikbaar is. Buitenspelen is goed voor de ontwikkeling van kinderen en kan overgewicht en andere problemen op latere leeftijd voorkomen. De gemeente zorgt ervoor dat er voldoende buitenspeelruimte beschikbaar is en dat deze ruimte veilig is voor kinderen om te spelen.

Maatregelen

We herijken de richtlijnen speeltuinbeleid “bûten boartsje yn Opsterlân” en stellen deze opnieuw vast in 2022.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Startdatum: 07-09-2021

Kwaliteit

In samenwerking met de uitvoering passen we de richtlijnen zo aan dat ze aansluiten op de praktijk.

Doelstellingen

Wij zorgen voor een dekkend aanbod van toegankelijke onderwijsgebouwen

In de huisvesting van scholen voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs spelen wij een centrale rol. Wij zijn samen met de schoolbesturen verantwoordelijk voor schoolgebouwen waar het prettig is om in te leren en te werken.

Maatregelen

Kindcentrum De Finne - Beetsterzwaag

In Beetsterzwaag wordt Kindcentrum De Finne gerealiseerd. In dit gebouw krijgen samenwerkingschool De Finne en kinderopvang onderdak. Ook werken we met VV De Sweach samen met als doel in het gebouw kantine en kleedruimtes te realiseren. Wij richten het openbaar gebied in.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 26-08-2020

■ **Kwaliteit**

In 2022 vragen wij het uitvoeringskrediet voor de bouw van het kindcentrum en de inrichting van het openbaar gebied aan. De basis voor berekening van dit krediet is het ontwerp van het gebouw en de bouwkosten. Voor meer informatie, zie paragraaf projecten.

Kindcentrum De Treffer - Gorredijk

We bouwen een nieuw kindcentrum in Gorredijk. Hierin worden obs De Treffer en kinderopvang gehuisvest.

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 26-08-2020

■ **Kwaliteit**

Het ontwerp van kindcentrum De Treffer is afgerond en de investering past binnen de financiële kaders van de projectbegroting. Het ondertekenen van de huurovereenkomst met de kinderdagopvang heeft voor een vertraging gezorgd. Hierdoor is de aanbesteding een kwartaal opgeschoven naar eerste kwartaal 2021. De oplevering vindt naar verwachting plaats in het tweede kwartaal 2022.

Multifunctionele accommodatie de Tynje

In de MFA De Tynje worden verschillende (basis)voorzieningen gecombineerd, waaronder onderwijs, ontmoeting en sport

Portefeuillehouder: A. Postma Wethouder

Startdatum: 26-08-2020

■ **Kwaliteit**

De projectpartners hebben de bedoeling om medio 2022 het definitieve ontwerp van het MFA voor te leggen. Vervolgens wordt gevraagd om het deel van het benodigde uitvoeringskrediet voor de daadwerkelijke bouw vrij te geven.

Onderwijshuisvesting BHS

De BHS is onlangs gefuseerd met Singelland in Drachten en heeft in 2019 een huisvestingsaanvraag ingediend. In dit kader zijn de besturen van OSG Het Singelland en de BHS momenteel in gesprek met de gemeente Opsterland over de huisvesting.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

Startdatum: 17-08-2021

■ **Kwaliteit**

De gemeente en de BHS inventariseren de mogelijke huisvestingsscenario's. Zodra er een concrete uitwerking en voorstel voor aanpassing van de huisvesting ligt, wordt dit ter besluitvorming voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

Verkenning huisvestingsscenario's Ureterp

Ureterp telt drie basisscholen, namelijk de protestants-christelijke basisschool De Opdracht, de gereformeerde basisschool Eben Haëzer en de openbare basisschool De Twirre. Er zijn drie afzonderlijke huisvestingsaanvragen ingediend bij de gemeente.

Portefeuillehouder: L. de Vries Wethouder

Startdatum: 15-09-2020

■ **Kwaliteit**

De gemeente onderzoekt samen met de schoolbesturen hoe we tot een toekomstbestendige situatie kunnen komen voor de onderwijshuisvesting in Ureterp. De huisvestingsaanvragen krijgen een plek binnen het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP). Hierbij wordt wel rekening gehouden met de VNG-normbedragen in de te actualiseren onderwijshuisvestingsverordening.

Wij voeren het integraal huisvestingsplan uit

Het doel van dit Integraal Huisvestingsplan (IHP) is om een zo compleet mogelijk beeld te geven van de stand van zaken en ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting van het basis- en voortgezet onderwijs in Opsterland.

Portefeuillehouder: R. Jonkman Wethouder

■ **Kwaliteit**

In de tweede helft van 2021 is er een geactualiseerd IHP opgesteld, inclusief bijbehorend investeringsoverzicht. De schoolbesturen zijn hierbij betrokken met als doel tot een breed gedragen plan te komen. Het geactualiseerde IHP wordt in het najaar van 2021 of in het voorjaar van 2022 aan de raad voorgelegd.

Beleidsindicatoren

		Opsterland				Nederland			
Beleidsindicatoren	Eenheid	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1	0	0	*	2	2	2	*
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	22	8	28	*	27	23	26	*
Voortijdige schoolverlaters	% deelnemers aan het VO en MBO-onderwijs	1,2%	1,3%	1,2%	*	1,8%	1,9%	2,0%	*

* voor deze periode zijn (nog) geen cijfers bekend (gemaakt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl - Bron geraadpleegd op 12 augustus 2021

Wat mag het kosten

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel de mutaties van programma 4 reserves meegenomen.

x €
1.000

Exploitatie	Realisatie 2020	Begroting 2021 (incl wijzigingen)	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	2.960	3.476	3.527	3.646	3.865	3.852
Baten	350	614	536	536	536	554
Saldo voor bestemming	-2.609	-2.862	-2.992	-3.110	-3.329	-3.298
Mutaties reserves						
Lasten	9	61	41	41	41	41
Baten	5	188	163	251	328	285
Saldo na bestemming	-2.613	-2.735	-2.870	-2.900	-3.042	-3.054

Specificatie per taakveld

x € 1.000

Specificatie	Begroting 2021	Begroting 2022	Mutatie begroting 2021/2022
Saldo per taakveld			
4.1 Openbaar basisonderwijs	-224	-244	-20
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.560	-1.639	-79
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.078	-1.109	-31
Saldo voor bestemming	-2.862	-2.992	-130
Stortingen reserves			
Huisvesting speciaal onderwijs	-61	-41	20
Totaal stortingen reserves	-61	-41	20
Onttrekkingen reserves			
Huisvesting basisonderwijs	188	163	-25
Totaal onttrekkingen reserves	188	163	-25
Saldo na bestemming	-2.735	-2.870	-135

Toelichting op de financiën

Het saldo van dit programma is in 2022 € 135.000 nadeliger dan in 2021.

Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs geeft in 2022 een nadeel van € 20.000 ten opzichte van 2021.

De doorberekening van de personeelslasten geeft een nadeel van € 20.000. De doorberekening van de rentekosten geeft een nadeel van € 1.000.

Overige posten voordeel € 1.000.

Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting geeft in 2022 een nadeel van € 79.000 ten opzichte van 2021.

Er zijn hogere lasten door de jaarlijkse cumulatieve toename van € 30.000 ter dekking van het in 2016 door de raad vastgestelde Integrale Huisvestingsplan. Verder was er in 2021 een incidenteel budget beschikbaar van € 20.000 voor externe ondersteuning, dit budget is er in 2022 niet en dus een voordeel

t.o.v. 2021. Verder is er ook een voordeel op de afschrijvingslasten van € 32.000. Hierdoor wordt de onttrekking uit de reserve huisvesting onderwijs lager. De doorberekening van de personeelslasten geeft een nadeel van € 20.000. De doorberekening van de rentekosten geeft een nadeel van € 85.000.

Overige posten voordeel € 4.000.

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken geeft in 2022 een nadeel van € 31.000 ten opzichte van 2021.

De doorberekening van de personeelslasten geeft een nadeel van € 26.000. Overige posten € 5.000 nadeliger.

Mutaties in de reserves geeft een nadeel van € 5.000 ten opzichte van 2021.

Eenzijds is er een nadeel omdat de onttrekking uit de reserve huisvesting onderwijs € 32.000 lager is dan geraamd (zie ook toelichting bij taakveld 4.2). Daarnaast is er in 2022 een voordeel van € 20.000 t.o.v. 2021 door een lagere storting in de reserve huisvesting speciaal onderwijs. Overige reservemutaties zijn € 7.000 voordelig.